

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstun KILIÇ KOÇYİĞİT

27 Haziran 2020 tarihinde 100 yakın Afkan uyruklu göçmen daha güvenli ve iyi bir gelecek için Avrupa'ya gitmek için çıktıkları umut yolculukları Van Gölü'nde son bulmuştur. Olay, Gevaş ilçesi Yol döndü Jandarma Karakol Komutanlığı sorumluluk bölgesinde bulunan Altınsaç Mahallesi'nde yaşanmış ve göçmen kaçakçısı olduğu iddia edilen Sedat ve Medeni Akbaş isimli şahıslardan uzun süre haber alınamaması üzerine yapılan kayıp ihbarı sonucu ortaya çıkmıştır. Kayıp ihbarı üzerine Van Gölü'nde başlatılan arama kurtarma çalışmaları sırasında sayıları 60 ile 100 arasında tahmin edilen göçmen grubunun bir balıkçı teknesiyle taşındığı ve teknenin Van Gölü'nde battığı tespit edilmiştir. Batan teknede şimdiye kadar yapılan arama kurtarma çalışmalarında 11 kişinin cansız bedenine ulaşılmış ancak gölde henüz izine rastlanmayan batık teknede 50-60 göçmenin olduğu iddia edilmektedir.

Avrupa ile Türkiye arasında yapılan son antlaşmalar sonucu birçok geçiş güzergâhı göçmen ve mültecilere kapatıldığı için göçmenler, İran'a sınırdaş olması hasebiyle Van'ı yeni geçiş güzergâhı olarak kullanmaktadırlar. Bu nedenle Türkiye – İran sınırında uzun zamandır düzensiz göçmen nüfus hareketliği yaşanmaktadır. Göçmen kaçakçılarıyla etkili mücadele yürütülmediği için kaçak yollarla Türkiye gelen Afganistan, Pakistan, İran, Irak uyruklu göçmenlerin büyük bir çoğunluğu göç yollarında kaybolmakta, yaralanmakta ve yaşamlarını yitirmektedir. Bu bölgede özellikle kış mevsiminde birçok göçmenin yollarda donarak öldüğü karların erimesiyle gün yüzüne çıkmaktadır. Yine Van'da son iki yıldır trafik kazaları sonucu yüzlerce göçmen yaralanmış ve hayatını kaybetmiştir. En son yaşanan tekne faciasında ise 11 göçmenin cenazesine ulaşılmış ancak sular altında kalan onlarca göçmen cesetti halen bulunmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1) 27 Haziran 2020 tarihinde Van'da yaşanan son tekne faciasında kaç kişi yaşamını yitirmiştir? Kaç kişi kayıptır?
- 2) Son beş yıl içerisinde Van il sınırı yakınlarında yaşamını yitiren göçmen sayısı kaçtır? Ölüm nedenleri, uyrukları, yaş ve cinsiyetleri nedir? Yaşamını yitiren göçmenlerin cenazeleri ailelerine ulaştırılmış mıdır?
- 3) Van'da ve diğer sınır kentlerinde; göçmen kaçakçılarının ve onlarla iş birliği yapanlara ilişkin hangi çalışmalar yürütülmekte midir? Bu çalışmalar sonucu kaç gözaltına alınmış kaç tutuklanmıştır?
- 4) Göçmen kaçakçıların telefonları dinlenmekte midir? Şifreli konuşmalar çözülmekte midir? Buna göre kaçakçılar göçmenler için hangi ifadeleri kullanmaktadır?
- 5) Van Gölü'nde 27 Haziran günü batan balıkçı teknesine ilişkin soruşturma hangi aşamadır? Kaç kişi gözaltına alınmış, kaç tutuklanmıştır?
- 6) Türkiye İran sınırında bir paket kaçak çay, sigara geçirilmezken kafileler halinde yüzlerce göçmen sınırdan nasıl geçmektedir? Sınırdaki görev yapan kolluk güçleri göçmen kaçakçılarıyla işbirliği mi yapmaktadır? Bunlara ilişkin bir inceleme ve soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) Türkiye'de göçmenlere mülteci statüsü verilmesi ve iltica hakkı tanınması için bir yasal düzenleme yapacak mısınız? Hak temelli bir mülteci politikası için bir çalışmanız var mıdır?